

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства молоді та спорту
України

№ _____

**Методичні рекомендації
щодо запровадження принципів безбар'єрності під час надання послуг
у сферах молодіжної політики, фізичної культури і спорту,
утвердження української національної та громадянської ідентичності**

I. Загальні положення

1. Ці Методичні рекомендації передбачають комплекс заходів зі створення безбар'єрного середовища на підприємствах, установах та організаціях (далі – Заклади), що належать до сфери управління Міністерства молоді та спорту України, під час надання послуг у сферах молодіжної політики, фізичної культури і спорту, утвердження української національної та громадянської ідентичності з урахуванням потреб людей з порушенням мови, слуху, комунікацій, руху, батьків з дітьми, осіб похилого віку та інших суспільних груп.

2. Методичні рекомендації розроблено з метою надання методичної допомоги з питань впровадження принципів безбар'єрності учасникам, задіяним у процесі формування безбар'єрного середовища – універсального інклюзивного простору та універсального дизайну, та рекомендуються для використання як допоміжний інструмент у процесі забезпечення рівного доступу та підвищення якості надаваних послуг з урахуванням потреб різних груп населення.

3. Учасники, задіяні у процесі формування безбар'єрного середовища: керівники Закладів, що належать до сфери управління Міністерства молоді та спорту України;

працівники Закладів, що належать до сфери управління Міністерства молоді та спорту України, діяльність яких пов'язана з наданням послуг різним групам населення.

4. У цих Методичних рекомендаціях під запровадженням принципів безбар'єрності під час організації доступу та надання послуг у сферах молодіжної політики, фізичної культури і спорту, утвердження української національної та громадянської ідентичності рекомендується вважати систематичний та цілеспрямований процес, спрямований на створення універсальних умов, що відповідають потребам всіх груп населення, незалежно

СЕД Megapolis.DocNet
Міністерство молоді та спорту України
№1688 від 19.03.2024
КЕП: Бідний М. В. 19.03.2024 18:09
3FAA9288358EC003040000002D202300039BBA00

від їхніх індивідуальних особливостей, універсальних об'єктів та навколишнього середовища, що є однаково придатними для використання всіма групами населення.

5. Терміни, зазначені у цих Методичних рекомендаціях, вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про ратифікацію Конвенції про права осіб з інвалідністю і Факультативного протоколу до неї», Національній стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 366.

II. Визначення стану безбар'єрності в Зкладах, що належать до сфери управління Міністерства молоді та спорту України

У Зкладах, що належать до сфери управління Міністерства молоді та спорту України, може бути ініційований внутрішній контроль запровадження принципів безбар'єрності під час організації доступу до робочого місця, об'єктів фізичного оточення, програм, заходів та послуг у сферах молодіжної політики, фізичної культури і спорту, утвердження української національної та громадянської ідентичності для різних груп населення, зокрема осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Внутрішній контроль запровадження принципів безбар'єрності рекомендується здійснювати керівникам Закладів, що належать до сфери управління Міністерства молоді та спорту України, за результатами даних моніторингу та аналізу відповідності створеного безбар'єрного середовища Закладів, що належать до сфери управління Міністерства молоді та спорту України, стандартам доступності шляхом:

1) аудита безбар'єрності – проведення оцінки доступності та зручності для різних груп населення, наявність пандусів, ліфтів, доступність санвузлів, а також періодичних оглядів та тестувань об'єктів та сервісів Закладів, що належать до сфери управління Міністерства молоді та спорту України, для перевірки їх відповідності принципам безбар'єрності;

2) оцінки інформаційно-комунікаційної інфраструктури – визначення на предмет відповідності принципам доступності для різних груп населення вебсайту, електронних інформаційних систем Закладів, що належать до сфери управління Міністерства молоді та спорту України;

3) навчання персоналу – забезпечення навчання працівників Закладів, що належать до сфери управління Міністерства молоді та спорту України, організація семінарів та тренінгів на тему безбар'єрності;

4) залучення представників громадськості та споживачів послуг до зворотного зв'язку та врахування пропозицій для подальших поліпшень безбар'єрного середовища в Зкладах, що належать до сфери управління Міністерства молоді та спорту України.

III. Принципи безбар'єрності під час надання послуг у сферах молодіжної політики, фізичної культури і спорту, утвердження української національної та громадянської ідентичності для різних груп населення

Адаптацію послуг у сферах молодіжної політики, фізичної культури і спорту, утвердження української національної та громадянської ідентичності для різних груп населення під час облаштування особистого, трудового, громадського та цифрового життєвих просторів людини необхідно здійснювати з урахуванням універсального дизайну та таких принципів:

1) принцип недискримінації полягає у рівному ставленні до осіб незалежно від статі, гендерної ідентичності, ознак інвалідності, раси, кольору шкіри, релігії, політичних чи інших переконань, національного чи соціального походження, належності до національних меншин, майнового стану або за іншою ознакою;

2) принцип розуміння індивідуальних потреб полягає у сприянні індивідуалізованому підходу до кожного особи з урахуванням її потреб, можливостей та обмежень;

3) принцип різноманітності полягає у залученні та включенні різних осіб і груп осіб у процес запровадження принципів безбар'єрності для забезпечення різних точок зору та отримання досвіду в процесі прийняття рішень;

4) принцип толерантності полягає у повазі до свободи іншої особи, її поглядів, думок, поведінки, розуміння та прийняття людської різноманітності, форм самовираження особи і способів вияву її індивідуальності;

5) принцип інклюзивності полягає у розширенні можливостей осіб чи груп осіб щодо забезпечення їхнього рівного доступу до послуг у сферах молодіжної політики, фізичної культури і спорту, утвердження української національної та громадянської ідентичності;

6) принцип справедливості полягає у забезпеченні однакового ставлення до кожної особи в процесі надання послуг у сферах молодіжної політики, фізичної культури і спорту, утвердження української національної та громадянської ідентичності з урахуванням їхніх індивідуальних потреб;

7) принцип партнерства та співпраці полягає у розвитку партнерських відносин з організаціями, що працюють у сфері інклюзії та доступності, для спільної реалізації проектів і програм.

У процесі організації та надання послуг у сферах молодіжної політики, фізичної культури і спорту, утвердження української національної та громадянської ідентичності для різних груп населення також рекомендується застосовувати принцип універсального дизайну, основна ідея якого полягає у забезпеченні комфортного і безпечного середовища для різних груп населення, покращенні якості послуг для них, а також умов праці для працівників.

IV. Запровадження принципів безбар'єрності під час надання послуг у сферах молодіжної політики, фізичної культури і спорту, утвердження української національної та громадянської ідентичності для різних груп населення

Запровадження принципів безбар'єрності в процесі організації діяльності Закладів, що належать до сфери управління Міністерства молоді та спорту України, передбачають реалізацію таких складових безбар'єрності:

1) фізична безбар'єрність (загальна доступність до всіх об'єктів фізичного оточення для всіх груп населення, зокрема приміщень, спортивних споруд, об'єктів молодіжної інфраструктури, місць для заняття різними видами рухової активності та спорту тощо);

2) інформаційна безбар'єрність (вільний доступ до інформації в різних форматах (усний, письмовий, електронний, друкований та інший), використання універсального дизайну, зручних каналів комунікації тощо);

3) цифрова безбар'єрність (доступність вебсайтів, вебпорталів, інших цифрових інструментів, що забезпечують доступність послуг тощо);

4) суспільна і громадянська безбар'єрність (коректна взаємодія, відсутність або мінімізація конфліктних ситуацій тощо);

5) освітня безбар'єрність (підвищення обізнаності працівників сфери молодіжної політики, фізичної культури і спорту, утвердження української національної та громадянської ідентичності та інших працівників щодо питань доступності, інклюзивності, коректної взаємодії (використання у своїй діяльності практичного застосування відповідної термінології, наведеної зокрема у «Довіднику безбар'єрності» тощо).

Запровадження принципів безбар'єрності у Зкладах, що належать до сфери управління Міністерства молоді та спорту України, сприятиме створенню рівних умов та можливостей для кожної людини з метою отримання послуг у сферах молодіжної політики, фізичної культури і спорту, утвердження української національної та громадянської ідентичності.

Начальник управління стратегічного
планування та комунікацій

Світлана АЧКАСОВА